പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പത്താം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിട്ട
ചോദ്യം നം. *77

28-02-2018 ലെ
മറുപടി

ജലദൗർലഭ്യം പരിഹരിക്കുന്നതിനും ജലസംരക്ഷണത്തിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ

	ചോദ്യം		മറുപടി
	ശ്രീ.എം.സ്വരാജ് **ശ്രീ.ഐ.ബി.സതീഷ്** **ശ്രീ.എ.എൻ.ഷംസീർ** **ശ്രീ.എ.പ്രദീപ്കുമാർ**		**മാത്യു.ടി.തോമസ്** **(ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി)**
(എ)	കഴിഞ്ഞ വേനൽക്കാലത്ത് അനുഭവപ്പെട്ട കഠിനമായ ജലക്ഷാമത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ വരുന്ന വേനൽക്കാലത്ത് ജലദൗർലഭ്യം പരിഹരിക്കുന്നതിന് എന്തെല്ലാം മുൻകരുതൽ നടപടികളാണ് സ്വീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്;	(എ)	കഴിഞ്ഞ വേനൽക്കാലത്ത് അനുഭവപ്പെട്ട കഠിനമായ ജലക്ഷാമത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഈ വർഷത്തെ സ്ഥിതിഗതികൾ വിലയിരുത്താൻ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ രണ്ട് അവലോകന യോഗങ്ങൾ നടത്തി. കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ജലസംഭരണികളിലെ ജലനിരപ്പ് താരതമ്യേന കൂടുതലാണ്. ഭൂഗർഭ ജലവിതാനത്തിലും ഗണ്യമായ കുറവ് ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. മുൻകരുതൽ നടപടികൾ എന്ന നിലയിൽ ഓരോ വകുപ്പിലും താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവൃത്തികൾ മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. **<u>ജലസേചന വകുപ്പ്</u>** ലഭ്യമാകുന്ന മഴവെള്ളം പരമാവധി സംഭരിച്ച് സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി ജലസേചന വകുപ്പ് തടയണകൾ, വി.സി.ബി/ആർസിബി.കൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണത്തോടൊപ്പം കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ച ജലസേചന നിർമ്മിതികൾ നന്നാക്കുന്നതിനും ഉപ്പുവെള്ളക്കയറ്റം തടയുന്നതിനായി ഒരുമുട്ടുകൾ/തടയണകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പ്രാധാന്യം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ലിഫ്റ്റ് ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾക്കാവശ്യമായ മെയിന്റനൻസ് നടത്തി പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കി കാർഷികാവശ്യത്തിനുള്ള ജലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനുപുറമെ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഉപമിഷനായ ജലസംരക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി 536 കുളങ്ങളുടെ

നവീകരണം ഉൾപ്പടെയുള്ള വിവിധ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഭരണാനുമതികൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

<u>കേരള ജല അതോറിറ്റി</u>

ജലലഭ്യതക്കുറവുള്ള കുടിവെള്ളവിതരണ പദ്ധതികളുടെ ഇൻടേക്ക് പമ്പ് ഹൗസുകളുടെ സമീപത്തായി താൽക്കാലിക തടയണകൾ നിർമ്മിക്കൽ, ഗാലറി വൃത്തിയാക്കൽ, നിലവിലുള്ള സ്കീമുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഓപ്പൺവെൽ വൃത്തിയാക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ നടത്തി ജലസ്രോതസ്സുകളെ സംരക്ഷിച്ചു വരുന്നു. ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ച് കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകൾ മലിനമാക്കുന്നതിനെതിരെ ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നു. പമ്പ്ഹൗസും പരിസരവും വൃത്തിയാക്കി സംരക്ഷിക്കുകയും പൈപ്പ് ലൈനുകളുടെയും പമ്പുകളുടെയും അറ്റകുറ്റപണികൾ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കിയും വാൽവുകൾ നിയന്ത്രിച്ച് പമ്പിംഗ് സമയം ക്രമീകരിച്ചും ജലവിതരണം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സമയബന്ധിതമായി ലീക്കുകൾ പരിഹരിച്ച് ശുദ്ധജലം പാഴായിപ്പോകുന്നത് തടയുവാൻ ബ്ലൂബ്രിഗേഡ് സംവിധാനവും വ്യാപിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാത്രമല്ല അനധികൃത ഉപയോഗവും മറ്റും കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന് സ്ക്വാഡ് പ്രവർത്തനവും ഊർജ്ജിതമായി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. കൂടാതെ കുടിവെള്ളക്ഷാമം രൂക്ഷമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും റവന്യൂ വകുപ്പിന്റേയും അഭ്യർത്ഥന പ്രകാരം ടാങ്കറുകളിൽ ജലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി വിവിധ ജലസംഭരണികളോട് ചേർന്ന് ഫില്ലിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സജ്ജമാക്കുകയും ചെയ്തു. വരൾച്ചയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും മുടക്കം കൂടാതെ ജലവിതരണം സാധ്യമാക്കുന്നതിനുമായി കൂടുതൽ സ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്ക് ജലവിതരണ ശൃംഖല നീട്ടുന്നതിലേയ്ക്കായി വരൾച്ചാ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവൃത്തിയി-ലുൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾക്കും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവൃത്തികൾക്കും പ്രാധാന്യം

നൽകി അവ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും ജല അതോറിറ്റി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

<u>ഭൂജലവകുപ്പ്</u>

ഭൂജലവകുപ്പ് ഭൂജലസംരക്ഷണവും, കൃത്രിമ ഭൂജല സംപോഷണവും പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ തുറന്നകിണർ, കുഴൽക്കിണർ എന്നിവ വഴിയുള്ള ഭൂജല സംപോഷണം, ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ വരൾച്ചയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിന് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ സാങ്കേതിക സഹായവും നൽകി വരുന്നു. കൂടാതെ കുഴൽക്കിണർ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ചെറുകിട കുടിവെള്ള പദ്ധതികൾ, കുഴൽക്കിണർ നിർമ്മാണം, വരൾച്ചാ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി ചെറുകിട കുടിവെള്ള പദ്ധതികളുടെ നവീകരണം, കുഴൽക്കിണർ കൈപമ്പുകളുടെ അറ്റകുറ്റപണികൾ തുടങ്ങിയവയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

<u>ജലനിധി</u>

ജലനിധി പഞ്ചായത്തുകളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ കുടിവെള്ള ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഭൂജല പരിപോഷണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. ജലസംരക്ഷണത്തിനായി ജലനിധി കിണറുകളിൽ point recharge, roof .water harvesting ചെറുകിട തടയണകൾ (small checkdams), Gabion structure, Radial Arm, നീർക്കുഴികൾ, ഓട (ഓവ്ചാൽ നിർമ്മാണം), sub-surface dyke (ഭൂമിയുടെ അടിയിലുള്ള തടയണകൾ), VCB (Vented Cross Bar), മണ്ണ് സംരക്ഷണം, കിണറുകളുടെ സംരക്ഷണം, കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം എന്നീ രീതികൾ ഭൂമിയുടെ കിടപ്പനുസരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. പാഴായിപ്പോകുന്ന മഴവെള്ളത്തെ മേൽപ്പറഞ്ഞ രീതികളിലൂടെ ശുദ്ധീകരിച്ച് ജലനിധിയുടെ സ്രോതസ്സുകളെ സംരക്ഷിച്ച് വരികയാണ്. ജലനിധി പദ്ധതികളിൽ ഭൂജല പരിപോഷണം ജലനിധി പഞ്ചായത്തുകളിൽ മാത്രമേ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുള്ളൂ.

(ബി)	ജലം സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെയും മിതമായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകതയും പ്രാധാന്യവും സംബന്ധിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് അവബോധം നൽകുന്നതിനായി എന്തെല്ലാം പ്രചരണ പരിപാടികളാണ് സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;	(ബി)	**ജലസേചന വകുപ്പ്** ജലം സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെയും മിതമായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകതയും പ്രാധാന്യവും ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനായി ജലസേചനവകുപ്പ് മാർച്ച് 22 (ലോകജലദിനം), ജൂൺ 5 (ലോക പരിസ്ഥിതി ദിനം) എന്നീ ദിവസങ്ങളോടനുബന്ധിച്ച് ശില്പശാലകൾ സ്കൂളുകൾ/കോളേജുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച ക്ലാസ്സുകൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട് ഇതിനുപുറമെ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ പ്രദർശനങ്ങളും സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജലമോഷണം, ദുർവിനിയോഗം എന്നിവ തടയുന്നതിനായി പ്രത്യേക സ്ക്വാഡുകൾ രൂപീകരിക്കുകയും മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ ജലചൂഷണത്തിനും ജലദുർവിനിയോഗത്തിനും എതിരായി ജനങ്ങളെ ബോധവത്ക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ജലം സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് അവബോധം നൽകുന്നതിനായി പത്രങ്ങളിലൂടെയും സമൂഹ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും പരസ്യങ്ങൾ നൽകിയും ലഘുലേഖകൾ വിതരണം ചെയ്തും മൈക്ക് അനൗൺസ്മെന്റ് നടത്തിയും പ്രചാരണപരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സാക്ഷരതാ മിഷൻ അതോറിറ്റി, കുടുംബശ്രീ മിഷൻ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ ജലമാണ് ജീവൻ എന്ന ക്യാമ്പയിൻ സംസ്ഥാന വ്യാപകമായി സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇതിനായി വിശദമായ ഒരു കൈപുസ്തകം തയ്യാറാക്കി എല്ലാ കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ വഴിയും ഗ്രന്ഥശാലകൾ വഴിയും വിപുലമായ പ്രചാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇതു കൂടാതെ ഹരിതകേരളം മിഷൻ സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂളുകളിൽ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഹരിതോത്സവത്തിന്റെ ഭാഗമായും ഇത്തരം പ്രചാരണങ്ങൾ നടത്തുന്നുണ്ട്. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഒന്നാം വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ച് 2017 ഡിസംബർ 14 മുതൽ 17 വരെ മാനവീയം വീഥിയിൽ ലോകകേരള സഭയുടെ ഭാഗമായി

			സംഘടിപ്പിച്ച വസന്തോത്സവത്തിൽ 2018 ജനുവരി 7 മുതൽ 16 വരെ കനകക്കുന്നിലും പഞ്ചായത്ത് ദിനാഘോഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി 2018 ഫെബ്രുവരി 17 മുതൽ 19 വരെ പെരിന്തൽമണ്ണയിലും വളരെ ശ്രദ്ധേയവും ആകർഷകവുമായ രീതിയിൽ പ്രദർശനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചും പ്രചാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി. ഇതു കൂടാതെ ഹരിതസംഗമത്തിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാ ജില്ലാ കേന്ദ്രങ്ങളിലും ശ്രദ്ധേയമായ പ്രദർശനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഭൂജലവകുപ്പ്, ഭൂജലത്തിന്റെ നിയന്ത്രണവും ക്രമീകരണവും പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ഭൂജലഉപഭോഗം, സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പൊതുജനങ്ങൾക്കും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ബോധവൽകരണ സെമിനാറുകൾ ജില്ലാടിസ്ഥാനത്തിൽ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു. ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണവും മലിനീകരണം തടയലും എന്നീ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് ജലനിധി പഞ്ചായത്തുകളിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിനായി ജലനിധി സംഘടിപ്പിച്ച പരിപാടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. 1. സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, വാർഡ് മെമ്പർമാർ, കുടിവെള്ള ഗുണഭോക്തൃ സമിതികൾ തുടങ്ങിയവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ചകളും ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളും പരിശീലന പരിപാടികളും 2. റോഡ് ഷോകൾ, ശില്പശാലകൾ, കുട്ടികൾക്കിടയിലെ മത്സരങ്ങൾ 3. സ്കൂൾ തലത്തിൽ രൂപീകരിച്ച ജലശ്രീ ക്ലബ്ബുകൾ വഴിയുള്ള ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. 4. വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ (റേഡിയോ, പത്രം) ഈ വിഷയത്തിൽ ജനങ്ങളിൽ അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള ചർച്ചകൾ കൂടാതെ ജലസമൃദ്ധി എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രത്യേക പരിപാടി കമ്മ്യൂണിറ്റി റേഡിയോ വഴി ജനങ്ങളിൽ ജലസംരക്ഷണത്തെ കുറിച്ചും അതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചും അവബോധം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി അതാത് സ്ഥലത്തെ പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ പ്രക്ഷേപണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(സി)	അയൽക്കൂട്ടം, കുടുംബശ്രീ, മറ്റ് സാമൂഹിക സംഘടനകൾ എന്നിവയെ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ എങ്ങനെയെല്ലാമാണ് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?	(സി)	കഴിഞ്ഞ വേനൽക്കാലത്ത് ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വ്യാപകമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ജലമാണ് ജീവൻ എന്ന ക്യാമ്പയിൻ കുടുംബശ്രീ, അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, സാക്ഷരതാപ്രേരക്മാർ എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെ നടത്തുകയുണ്ടായി. ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെയും മുഴുവൻ വാർഡുകളിലും വാർഡടിസ്ഥാനത്തിൽ ജലപാർലമെന്റുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. അതത് വാർഡുകളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ ഇതിന് നേതൃത്വം വഹിക്കുന്ന തരത്തിലാണ് പരിപാടി ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുള്ള വരൾച്ചയെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് ജല സംരക്ഷണത്തിന്റെയും ജല മിതവ്യയത്തിന്റെയും പ്രാധാന്യം ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുക എന്നതാണ് ഈ ജലപാർലമെന്റ് കൊണ്ട് ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്. ഇതോടൊപ്പം വാർഡുകളിൽ ജലസംരക്ഷണത്തിനായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ദീർഘകാല പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് ചർച്ചയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കലും ഉണ്ടാകും. ഇതിന്റെ സംഘാടന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സർക്കാരിന്റെ വിവിധ വകുപ്പുകളെ കൂടാതെ സാക്ഷരതാ മിഷൻ, യുവജന ക്ലബ്ബുകൾ, ഗ്രന്ഥശാലകൾ, കുടുംബശ്രീ, അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ എന്നിവയേയും സഹകരിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതിന്റെ തുടർന്നുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈ പ്രവർത്തകരുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കൂടാതെ ജലനിധിയുടെ പദ്ധതി പഞ്ചായത്തുകളിൽ, എല്ലാ ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളും, ജനസമ്പർക്ക പരിപാടികളും കുടുംബശ്രീ, യൂത്ത് ക്ലബ്ബുകൾ, ജലശ്രീ ക്ലബ്ബുകൾ, മറ്റ് സാമൂഹിക സമിതികൾ എന്നിവയെ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് സംഘടിപ്പിക്കാറുള്ളത്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ